

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, më 27 janar 2014
Nr. ref.:RK543/14

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin Nr. KI65/13

Parashtrues

Rasim Hoxha dhe Remzije Hoxha-Prelvukaj

Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, Rev. 291/2009, të 4 shtatorit 2012

GJKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesit e kërkesës

1. Kërkesa është dorëzuar nga z. Rasim Hoxha dhe znj. Remzije Hoxha-Prelvukaj (në tekstin e mëtejme: parashtruesit), të përfaqësuar nga z. Gani Asllani, avokat nga Prishtina.

Vendimet e kontestuara

2. Parashtruesit kontestojnë Aktgjykimin Rev. 291/2009, të 4 shtatorit 2012, të Gjykatës Supreme të Kosovës, që iu është dorëzuar atyre më 28 dhjetor 2012.

Baza juridike

3. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta), nenin 47 të Ligjit Nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, të 15 janarit 2009, (në tekstin e mëtejme: Ligji), dhe në rregullin 56 të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Objekti i çështjes

4. Objekt i çështjeje është vlerësimi kushtetues i vendimit të kontestuar që pretendohet *“se është i padrejtë dhe kundër kushtetues sepse me refuzimin si të pabazuar të revizionit të parashtruesve të drejtat e tyre për proces të rregullt dhe në pronë janë cenuar”*.
5. Në këtë drejtim, parashtruesit pretendojnë se neni 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] dhe 46 [Mbrotjtja e Pronës], të Kushtetutës janë cenuar.

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

6. Më 29 prill 2013, parashtruesit dorëzuan kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata).
7. Më 29 prill 2013, Kryetari, me Vendimin Nr. GJR. KI65/13, caktoi gjyqtarin Altay Suroy gjyqtar raportues. Të njëjtën datë, Kryetari, me Vendimin Nr. KSH. KI65/13, caktoi Kolegjin shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët: Ivan Čukalović (kryesues), Kadri Kryeziu dhe Enver Hasani.
8. Më 26 qershor 2013, parashtruesit u njoftuan për regjistrimin e kërkesës. Të njëjtën datë, kërkesa iu komunikua Gjykatës Supreme të Kosovës.
9. Më 3 korrik 2013, Gjykata kërkoi nga parashtruesit dhe Gjykata Themelore në Pejë që të dorëzojnë dokumente shtesë.
10. Më 19 korrik 2013, Gjykata Themelore në Pejë – Dega në Istog dhe parashtruesit u përgjigjën.
11. Më 18 nëntor 2013, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës, në përbërje të plotë, papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhje e fakteve

12. Më 27 maj 2002, Gjykata Komunale në Istog, me Aktgjykimin C. nr. 133/01, vërtetoi se parashtruesi Rasim Hoxha është pronar i shtëpisë së kontestuar dhe shfrytëzues i ngastrës mbi të cilën është ngritur shtëpia dhe detyroi të paditurin G. M. që paluajtshmërinë në fjalë t'ia lirojë parashtruesit. Gjykata Komunale në Istog refuzoi si të pabazuar kërkesëpadinë e parashtrueses Remzije Hoxha-Prelvukaj, për njohje të bashkëpronësisë në paluajtshshmërinë e kontestuar.
13. Më 7 nëntor 2002, Gjykata e Qarkut në Pejë, me Aktvendimin Ac. nr. 163/02, prishi Aktgjykimin C. nr. 133/01, të 27 majit 2002, të Gjykatës Komunale në Istog dhe lëndën e ktheu për rigjykim.
14. Më 23 korrik 2004, Gjykata Komunale në Istog, me Aktgjykimin C. nr. 9/03, refuzoi si të pabazuar kërkesëpadinë e parashtruesve për të vërtetuar se janë bashkëpronarë të paluajtshmërisë (truallit dhe shtëpisë) së kontestuar dhe vërtetoi se kundërpaditësi G. M. është pronar i paluajtshmërisë së kontestuar në bazë të shitblerjes, mbajtjes dhe ndërtimit.
15. Më 20 tetor 2004, Gjykata e Qarkut në Pejë, me Aktvendimin Ac. nr. 283/2004, prishi Aktgjykimin C. nr. 9/03, të 23 korrikut 2004, të Gjykatës Komunale në Istog dhe lëndën e ktheu për rigjykim.
16. Më 28 prill 2005, Gjykata Komunale në Istog, me Aktgjykimin C. nr. 1794/04, refuzoi si të pabazë kërkesëpadinë e parashtruesve për të vërtetuar se janë bashkëpronarë të paluajtshmërisë së kontestuar dhe vërtetoi se kundërpaditësi G. M. është pronar i paluajtshmërisë së kontestuar.
17. Më 11 janar 2006, Gjykata e Qarkut në Pejë, me Aktvendimin Ac. nr. 219/05, prishi Aktgjykimin C. nr. 1794/04, të 28 prillit 2005, të Gjykatës Komunale në Istog dhe lëndën e ktheu për rigjykim.
18. Më 6 nëntor 2007, Gjykata Komunale në Istog, me Aktgjykimin C. nr. 10/06, refuzoi si të pabazë kërkesëpadinë e parashtruesve për të vërtetuar se janë bashkëpronarë të paluajtshmërisë së kontestuar dhe vërtetoi se kundërpaditësi G. M. është pronar i paluajtshmërisë së kontestuar.
19. Më 19 shkurt 2009, Gjykata e Qarkut në Pejë, me Aktgjykimin Ac. nr. 13/08, refuzoi si të pabazuara ankesat e parashtruesve dhe vërtetoi Aktgjykimin C. nr. 10/06, të 6 nëntorit 2007, të Gjykatës Komunale në Istog.
20. Më 4 shtator 2012, Gjykata Supreme e Kosovës, me Aktgjykimin Rev. nr. 291/2009, refuzoi si të pabazuar revizionin e parashtruesve dhe vërtetoi Aktgjykimin Ac. nr. 13/2008, të 19 shkurtit 2009, të Gjykatës së Qarkut në Pejë.
21. Me Aktgjykimin Rev. nr. 291/2009, të 4 shtatorit 2009, Gjykata Supreme ndër të tjera arsyetoi:

“... nga shkresat e lëndës del se paditësit-kundërpaditurit (parashtruesit) janë vëlla e motër, ndërsa të paditurin kundërpaditësin G. M. e kanë dhëndër. Se paditësi-kundërpadituri Rasim (parashtruesi) është pronar i

ngastrës 5/1, në të cilën të drejtën e pronësisë e ka fituar në bazë të kontratës mbi ndarjen e truallit familjar, të vërtetuar pranë Gjykatës Komonale në Gjurakovc, V. nr. 467/72, të 6 shtatorit 1972. Në bazë të kësaj kontrate, paditësit-kundërpaditurit (parashtruesit) Rasim i është lëshuar tapia. Në bazë të lejes së ndërtimit të lëshuar nga organi kompetent komunal, paditësi-kundërpadituri i parë (parashtruesi) Rasim ka filluar të ndërtojë objektin familjar me paditësen-kundërpaditurën e dytë (parashtruesja) Remzije, në bazë të kontratës mbi ndërtimin e përbashkët. Meqenëse paditësi-kundërpadituri (parashtruesi) Rasim kishte vendosur të jetojë në Prishtinë dhe të blejë shtëpi në Prishtinë, është arritur marrëveshja mes tij dhe të paditurit kundërpaditësit G. M., që ky ta shesë shtëpinë e tij në Banjë të Pejës dhe çmimin shitës t'ia dorëzojë paditësit-kundërpaditësit (parashtruesit) Rasim. I padituri kundërpaditësi G. M. në vitin 1979 e shet shtëpinë e tij në Banjë të Pejës personit S. Z. për shumën e atëhershme prej 120 milionë dinarë dhe sipas marrëveshjes, këtë shumë ia ka dorëzuar paditësit-kundërpaditurit (parashtruesit) Rasim. Në bazë të kësaj marrëveshjeje, paditësi-kundërpadituri (parashtruesi) Rasim ka qenë i obliguar që të paditurit-kundërpaditësit G. M. t'ia ndërtojë ose t'ia blejë një shtëpi në Banjë të Pejës, në Prishtinë ose në Gjakovë dhe atë në afat prej 5-6 vitesh. Paditësi-kundërpadituri (parashtruesi) ka vendosur që i padituri-kundërpaditësi G. M. të banojë në shtëpinë kontestuese. Këto fakte ishin jokontestuese në mes të ndërgjyqësve.

Paditësi-kundërpadituri (parashtruesi) Rasim meqenëse nuk ka përmbushur obligimin nga marrëveshja që të paditurit-kundërpaditësit G. M. t'ia ndërtojë apo t'ia blejë një shtëpi në Banjë të Pejës, në Prishtinë ose në Gjakovë, i njëjti në shtëpinë kontestuese ka investuar me qëllim që të njëjtën ta përshtatë për banim duke instaluar ujën, sanitarinë, rrymën dhe ndërtimet e tjera me mjetet e tij dhe është vendosur në shtëpinë kontestuese në vitin 1980. Meqenëse paditësi-kundërpadituri (parashtruesi) nuk e ka përmbushur marrëveshjen e arritur më parë, i njëjti bashkëshortes së të paditurit-kundërpaditësit G. M. që e ka motër dhe nipave të tij, në vitin 1986, ia bën për hajër shtëpinë në fjalë...

I padituri-kundërpaditësi G. M. ka bërë investime në shtëpinë kontestuese, duke konsideruar se këtë e bën në shtëpinë e tij, ndërsa paditësi-kundërpadituri (parashtruesi) për këto investime të paditurit-kundërpaditësit G. M. nuk ka kundërshtuar. Ka pasur më vonë tentime që të arrihet një marrëveshje në mes të ndërgjyqësve lidhur me shtëpinë kontestuese, por kanë qenë të pasuksesshme...

Duke u nisur nga gjendja e tillë faktike, gjykata e revizionit gjen se është i drejtë përfundimi i gjykatës së shkallës së dytë se i padituri-kundërpaditësi G. M. ka fituar të drejtën e pronësisë në bazë të nenit 24 par. 1 të LTHMPJ-së, pasi që si ndërtues i ndërgjegjshëm kishte dijeni se ndërton në objektin e vet. Me investimet e bëra nga ana e paditurit-kundërpaditësit G. M., në objektin e ndërtuar fitohet e drejta e pronësisë në qoftë se ndërtuesi i ndërgjegjshëm ka bërë investime të konsiderueshme, ndërsa pronari i paluajtshmërisë ka dituri për investime dhe se nuk ka kundërshtuar në kuptim të nenit 24 par. 1 të LTHMPJ-së. Duke u nisur nga gjendja e vërtetuar faktike nga ana e gjykatës së shkallës së parë, del se i padituri-

kundërpaditësi G. M. në shtëpinë kontestuese është vendosur në vitin 1980 në bazë të marrëveshjes paraprake me paditësin-kundërpaditurin (parashtruesin) dhe se prej vendosjes në këtë shtëpi, i padituri-kundërpaditësi G. M. ka bërë investime të konsiderueshme e që sipas raportit të ekspertit të ndërtimtarisë, këto investime kapin shumën prej 81.822,95 €...

I padituri-kundërpaditësi G. M. ka qenë i ndërgjegjshëm se ndërton në shtëpinë e tij, pasi që sipas marrëveshjes me paditësin-kundërpaditurin (parashtruesin) në vitin 1980, në shtëpinë kontestuese dhe ka bërë investime duke e sjellë objektin në gjendje të tanishme, ndërsa paditësi-kundërpadituri (parashtruesi) deri në paraqitjen e padisë as që ka kundërshtuar...”.

Pretendimet e parashtruesve

22. Parashtruesit pretendojnë se gjykatat e rregullta nuk kanë nxjerrë vendime të drejta dhe të paanshme duke i shkelur dispozitat ligjore, kushtetuese dhe Konventën Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejshëm: KEDNJ).
23. Parashtruesit pretendojnë se atyre iu është shkelur e drejta në pronë, e garantuar me nenin 46 [Mbrotjtja e Pronës] të Kushtetutës dhe nenin 1 [Mbrotjtja e Pronës] të Protokollit Nr. 1 të KEDNJ-së. Parashtruesit po ashtu pretendojnë se është shkelur neni 36 i Ligjit Nr. 03/L-154 për pronësinë dhe të drejtat e tjera sendore.
24. Parashtruesit pretendojnë se janë shkelur të drejtat e tyre të garantuara me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës paragrafët 1 dhe 3 sepse ata: “... kanë kundërshtuar vlerësimin e shtëpisë sipas ekspertizës së ekspertit, të cilin e ka caktuar gjykata, me qëllim që të bëhet ekspertiza nga ana e ekspertëve të ndërtimtarisë nga Fakulteti i Ndërtimtarisë në Prishtinë, ose të bëhet superekspertizë, kjo e drejtë është mohuar nga gjykata në mënyrë kategorike, duke mos e futur kërkesën tonë as në procesverbalet e gjykatës...”.
25. Përfundimisht, parashtruesit kërkojnë nga Gjykata që të vlerësojë ligjshmërinë dhe kushtetutshmërinë e vendimeve të gjykatave të rregullta dhe që atyre t’iu kthehet e drejta në pronë që pretendohet se iu është mohuar nga gjykatat e rregullta në mënyrë arbitrare.

Vlerësim i pranueshmërisë së kërkesës

26. Gjykata vëren se, për të qenë në gjendje për të gjykuar kërkesën e parashtruesve, së pari është e nevojshme të shqyrtojë nëse janë përmbushur të gjitha kriteret e pranueshmërisë të përcaktuara me Kushtetutë, dhe të specifikuar më tej me Ligj dhe me Rregullore të punës.
27. Përkitazi me kërkesën e parashtruesve, Gjykata i referohet nenit 113.7 të Kushtetutës, që përcakton:

“Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.

28. Në rastin konkret, Gjykata vëren se parashtruesit i kanë shteruar të gjitha mjetet juridike siç përcaktohet në nenin 113.7 të Kushtetutës.

29. Gjykata po ashtu i referohet nenit 49 të Ligjit, që përcakton:

“Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajsh. Afati fillon të llogaritet që nga dita kur parashtruesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor. Në të gjitha rastet e tjera, afati fillon të llogaritet në ditën kur vendimi ose akti është shpallur publikisht. Nëse kërkesa është e drejtuar kundër një ligji, atëherë afati fillon të llogaritet që nga dita kur ligji ka hyrë në fuqi”.

30. Gjykata merr parasysh rregullin 36 (1) b) të Rregullores së punës, që përcakton:

“Gjykata mund t’i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse:

[...]

b) kërkesa parashtrohet brenda katër muajsh nga dita e dorëzimit të vendimit të mjetit të fundit juridik efektiv te parashtruesi...”.

31. Në këtë drejtim, Gjykata po ashtu i referohet rregullit 27 (6) të Rregullores së punës, që përcakton:

“Periudha kohore e përcaktuar në Kushtetutë, në ligj dhe në këtë Rregullore të punës llogaritet si më poshtë:

[...]

(4) Kur periudha shprehet në muaj dhe në ditë, së pari llogariten muajt e plotë e pastaj ditët;

(5) Periudhat përfshijnë të shtunat, të dielat dhe festat zyrtare;

(6) Ndryshe, nëse periudha përfundon të shtunën, të dielën ose në ndonjë festë zyrtare, ajo do të vazhdojë deri në fund të ditës së parë të punës që vjen pas saj”.

32. Gjykata vëren se kërkesa është dorëzuar më 29 prill 2013, kurse Aktgjykimi i Gjykatës Supreme iu është dorëzuar parashtruesve më 28 dhjetor 2012.

33. Në rastin konkret, Gjykata vëren se parashtruesit nuk kanë mundur ta dorëzojnë kërkesën më 28 prill 2013, sepse ka qenë ditë e diel, dhe sipas rregullit 27 (6) të Rregullores së punës, në raste të tilla, kërkesa duhet të dorëzohet në ditën e parë të punës që vjen pas ditës së diel, gjë që parashtruesit e kanë bërë.

34. Rezulton se kërkesa është e afatshme, sepse është dorëzuar në Gjykatë brenda afatit katër (4) mujor të përcaktuar me Ligj dhe Rregullore të punës.
35. Përkitazi me pretendimet e ngritura në kërkesë, Gjykata i referohet rregullit 36 (1) c) të Rregullores së punës, që përcakton:

“(1) Gjykata mund t’i shqyrtojë kërkesat vetëm nëse:

[...]

c) kërkesa është qartazi e bazuar”.

36. Gjykata konsideron se parashtruesit e kërkesës nuk kanë ofruar ndonjë provë *prima facie* që do të tregonte se procedurat e zhvilluara në gjykatat e rregullta kanë qenë të njëanshme apo të karakterizuara nga arbitrariteti; dhe për më tepër, pretendimet e parashtruesve të kërkesës ngrenë çështje të fakteve dhe të ligjit, çka përbën juridiksion të plotë të gjykatave të rregullta.
37. Gjykata Kushtetuese rithekson se nuk është gjykatë e gjetjes së fakteve. Gjykata Kushtetuese dëshiron të theksojë se vërtetimi i drejtë dhe i plotë i gjendjes faktike është juridiksion i plotë i gjykatave të rregullta dhe se roli i Gjykatës Kushtetuese është vetëm ta sigurojë pajtueshmërinë me të drejtat që garantohen me Kushtetutë dhe instrumente të tjera ligjore dhe prandaj nuk mund të veprojë si “gjykatë e shkallës së katërt” (shih rastin Akdivar kundër Turqisë, Nr. 2189/93, GJEDNJ, Aktgjykimi i 16 shtatorit 1996, para. 65 dhe po ashtu shih rastin KI-86/11, parashtrues i kërkesës Milaim Berisha, Aktvendimi për papranueshmëri, i 5 prillit 2012).
38. Përveç kësaj, kërkesa nuk tregon që gjykatat e rregullta kanë vepruar në mënyrë arbitrare apo të padrejtë. Nuk është detyrë e Gjykatës Kushtetuese ta zëvendësojë vlerësimin e vet të fakteve me atë të gjykatave të rregullta dhe, si rregull i përgjithshëm, është detyrë e këtyre gjykatave që t’i vlerësojnë provat e vëna në dispozicion të tyre. Detyrë e Gjykatës Kushtetuese është të vërtetojë nëse procedurat në gjykatat e rregullta ishin të drejta në tërësi, duke përfshirë edhe mënyrën e marrjes së provave (Shih rastin Edwards kundër Mbretërisë së Bashkuar, Nr. 13071/87, Raporti i Komisionit Evropian për të Drejtat e Njeriut, i 10 korrikut 1991).
39. Fakti që parashtruesit nuk pajtohen me rezultatin e rastit, nuk mund të ngrejë kërkesë të argumentueshme për shkelje të nenit 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] dhe nenit 46 [Mbrotjtja e Pronës] të Kushtetutës (Shih rastin Mezotur-Tiszazugi Tarsulat kundër Hungarisë, Nr. 5503/02, GJEDNJ, Aktgjykimi i 26 korrikut 2005).
40. Në këto rrethana, parashtruesit nuk e kanë mbështetur me prova pretendimin e tyre për shkelje të nenit 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] dhe nenit 46 [Mbrotjtja e Pronës] të Kushtetutës, sepse faktet e paraqitura nga ata nuk tregojnë në asnjë mënyrë që gjykatat e rregullta ua kanë mohuar atyre të drejtat e garantuara me Kushtetutë.

41. Rrjedhimisht, kërkesa është qartazi e pabazuar dhe duhet të hidhet poshtë si e papranueshme në përputhje me rregullin 36 (1) c) të Rregullores së punës.

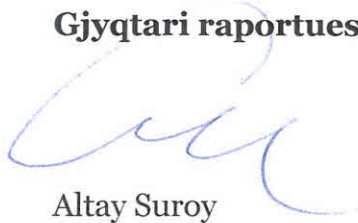
PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, nenin 47 të Ligjit, dhe rregullin 36 (1) c) të Rregullores së punës, më 18 nëntor 2013, njëzëri

VENDOS

- I. TA REFUZOJË kërkesën si të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit;
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues

Altay Suroy

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese

Prof. dr. Enver Hasani